

รายงานตัวชี้วัด กพร.

รอบที่ 1 : 5 เดือนแรก (ตุลาคม 2564 – กุมภาพันธ์ 2565)

ตัวชี้วัดที่ 1.4

ระดับความสำเร็จของการขับเคลื่อนการดำเนินงานดูแลส่งเสริมสุขภาพกลุ่มผู้สูงอายุ

3.3 มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ของตัวชี้วัด

ชื่อหน่วยงาน ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี	คู่มือการปฏิบัติงานการขับเคลื่อนตัวชี้วัด
	ชื่อตัวชี้วัด KPI 1.4 ระดับความสำเร็จของการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัยสูงอายุ

1. วัตถุประสงค์ (Objectives)

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน การนิเทศติดตาม การประเมิน และควบคุมกำกับกระบวนการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัยสูงอายุ
2. เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัยสูงอายุ

2. ขอบเขต (Scope)

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานฉบับนี้ เป็นการแสดงกระบวนการปฏิบัติงาน การขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมการอภิบาลระบบส่งเสริมสุขภาพและระบบอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้สูงอายุสุขภาพดี ดูแลตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีระบบการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี และส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน ในพื้นที่รับผิดชอบ ภายใต้ภารกิจของกรมอนามัย

การขับเคลื่อนการดำเนินงานใช้กลไก PIRAB ดังนี้

1. บูรณาการและสร้างความเข้มแข็งภาคีเครือข่าย : Partnership
  2. การพัฒนานวัตกรรมและการวิจัย : Investments
  3. การคุ้มครองและการบังคับใช้กฎหมาย : Regulation
  4. การสื่อสาร ชี้แนะ และสร้างกระแสสังคม : Advocacy
  5. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและเครือข่ายทุกระดับ : Building capacity
- โดยมีตัวชี้วัดในการดำเนินงานวัยสูงอายุ ดังนี้

1. ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ร้อยละ 50

2. ตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 98
3. ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลตาม Care Plan ร้อยละ 90
4. ผู้สูงอายุที่มีพื้นที่ใช้งานอย่างน้อย 20 ซี หรือ 4 คู่สบฟันหลัง ร้อยละ 68

กิจกรรมสำคัญตามโครงการ ประจำปีงบประมาณ 2565 มีดังนี้

1. ประชุมชี้แจงการขับเคลื่อนงานส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และอนามัยสิ่งแวดล้อม เขตสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2565

2. อบรมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและแกนนำผู้สูงอายุในการใช้ Wellness Plan

3. ขับเคลื่อนการดำเนินงานเมือง/ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

4. เยี่ยมเสริมพลังเครือข่ายการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุแบบบูรณาการ

5. อบรมฟื้นฟูผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager)

6. อบรมหลักสูตรผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager)

7. พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะกลาง Intermediate Care ในชุมชน

8. ถอดบทเรียนและคัดเลือกบุคคลและองค์กรต้นแบบด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

9. เยี่ยมเสริมพลังและติดตามการดำเนินงานประกวดวัดส่งเสริมสุขภาพและวัตรอบรู้ด้านสุขภาพ

10. ผลิตคู่มือแนวทางการดำเนินงานจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากภายใต้

วิถีใหม่ (New Normal)

11. ประกวดนวัตกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพระดับเขต

12. ติดตามการดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพ 7 กลุ่มเป้าหมาย ภายใต้ 15 กิจกรรม (จัดแบบ

Online)

3. คำจำกัดความ (Definition)

ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

เครือข่าย หมายถึง บุคลากรและหน่วยงานทั้งในและนอกกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง บุคลากรและหน่วยงานทั้งในและนอกกระทรวงสาธารณสุขที่ได้รับผลจากการพัฒนาหรือไม่พัฒนากลุ่มวัยสูงอายุ

4. ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

ผู้รับผิดชอบโดยตรง กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 8 อุดรธานี

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ศูนย์วิชาการในเขตสุขภาพที่ 8

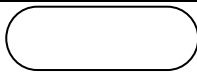
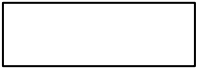
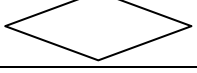
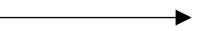

สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 8

เครือข่าย แกนนำ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

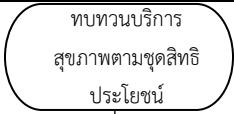
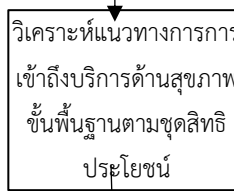
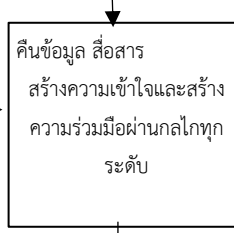

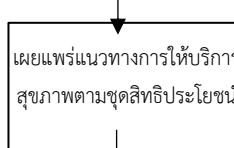
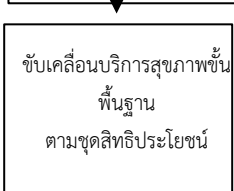

5. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Procedure)

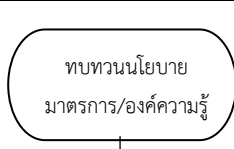
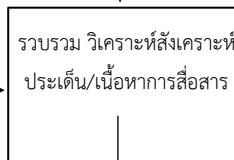
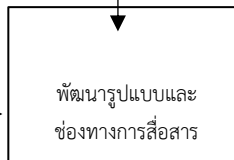

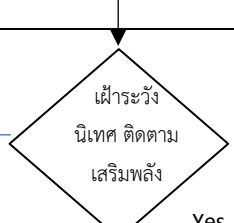
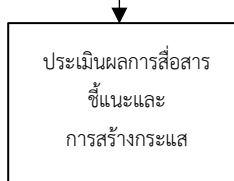
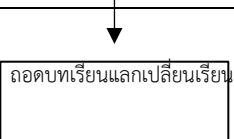

สัญลักษณ์ที่ใช้

	จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ
	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน
	การตัดสินใจ เช่น การตรวจสอบ การอนุมัติ
	แสดงถึงทิศทาง หรือการเคลื่อนไหวของงาน
	จุดเชื่อมต่อระหว่างขั้นตอน

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
กระบวนการงานที่ 1 การบูรณาการและสร้างความเข้มแข็งเครือข่าย (Partnership)					
1		ประสานเครือข่าย รวบรวมข้อมูล และจัดทำทำเนียบเครือข่าย	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	ทำเนียบเครือข่าย
2		วิเคราะห์ความครอบคลุม ปัญหา อุปสรรค ความต้องการและ ความพึงพอใจ	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	ผลการวิเคราะห์
3		ทบทวนข้อมูลสถานการณ์ มาตรการ แนวทางที่เกี่ยวข้อง	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	สรุปข้อมูลสถานการณ์ มาตรการ แนวทางการสนับสนุน และแผนงานบูรณาการเครือข่าย
4		ออกแบบและนำเสนอแนวทางการบูรณาการ ที่สอดคล้องตามบริบทของเครือข่าย	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	แนวทาง/แผนบูรณาการเครือข่าย
5		ประสานงาน ชี้แจง ประชุม อบรม สัมมนา เพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างความร่วมมือ และสนับสนุน กลไกเครือข่ายทุกระดับ	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานการดำเนินงาน
6		ดำเนินกิจกรรมบูรณาการและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายตามแผน	ทุกช่วงเวลา ตามแผน	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานการดำเนินงาน
7		นิเทศ ติดตาม ถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเยี่ยมเสริมพลัง	ไตรมาส 2,4	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานการดำเนินงาน
8		สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอการบูรณาการเครือข่าย	ไตรมาส 2,4	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	สรุปผลการดำเนินงาน

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
กระบวนการงานที่ 2 การพัฒนานวัตกรรมและการวิจัย (Investment)					
1		รวบรวมข้อมูลสถานการณ์ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และกำหนดประเด็น	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	ผลการวิเคราะห์
2		สืบค้นงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	ผลการทบทวน
3		วางแผนการดำเนินงาน กำหนดระเบียบวิธีวิจัย และจัดทำโครงร่าง/โครงการ	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	โครงร่าง/โครงการ
4		เสนอโครงร่าง/โครงการที่ปรึกษา/คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาอนุมัติ	ไตรมาส 1,2	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	มติคณะกรรมการ
5		ประสานผู้เกี่ยวข้อง พื้นที่ดำเนินการ และเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผน	ไตรมาส 2,3	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานความก้าวหน้า
6		ตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนา นวัตกรรม และการวิจัย	ไตรมาส 3	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานความก้าวหน้า
7		เขียนรายงานการพัฒนา นวัตกรรม/วิจัยและจัดทำข้อเสนอเชิงระบบ/นโยบาย	ไตรมาส 3,4	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานการพัฒนา นวัตกรรม/วิจัย
8		นำเสนอและเผยแพร่ผลงานผ่านช่องทางต่างๆ	ไตรมาส 3,4	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	หลักฐานการนำเสนอ/เผยแพร่ผลงาน

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
กระบวนการงานที่3 การคุ้มครองและการบังคับใช้กฎหมาย (Regulation)					
1		ทบทวนบริการด้านสุขภาพขั้นพื้นฐานตามชุดสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุ	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	บริการด้านสุขภาพขั้นพื้นฐานตามชุดสิทธิประโยชน์
2		วิเคราะห์แนวทาง สถานการณ์ การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพขั้นพื้นฐานตามชุดสิทธิประโยชน์ ประเด็นปัญหาและแนวทางพัฒนา	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	ผลการวิเคราะห์
3		คืนข้อมูล สื่อสารสร้างความเข้าใจ และสร้างความร่วมมือผ่านกลไกทุกระดับพร้อมร่วมกันกำหนดทางการให้บริการด้านสุขภาพ	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	แนวทางการขับเคลื่อนบริการด้านสุขภาพ ในพื้นที่
4		นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนบริการด้านสุขภาพผ่าน คณะทำงาน/คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	ผลการนำเสนอ หรือมติและข้อสั่งการของพื้นที่
5		สื่อสาร เผยแพร่ สร้างการรับรู้ เครือข่ายและกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางต่างๆ	ทุกช่วงเวลาตามแผน	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานความก้าวหน้า
6		ดำเนินการขับเคลื่อนบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานตามชุดสิทธิประโยชน์	ทุกช่วงเวลาตามแผน	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานความก้าวหน้า
7		เฝ้าระวังข้อมูลและสถานการณ์ นิเทศ ติดตาม และเยี่ยมเสริมพลัง	ทุกช่วงเวลาตามแผน	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานความก้าวหน้า
8		รายงานผลการดำเนินงาน ถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้	ไตรมาส 2,4	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	สรุปผลการดำเนินงาน

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
กระบวนการงานที่ 4 การสื่อสาร ชี้นำ และสร้างกระแสสังคม (Advocacy)					
1		ทบทวนนโยบายมาตรการ มาตรฐาน แนวทาง องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นปัจจุบัน	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย สูงอายุ	นโยบาย มาตรการ มาตรฐาน แนวทาง องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง
2		วิเคราะห์สังเคราะห์ประเด็นเนื้อหา การสื่อสารให้ครอบคลุม กลุ่มเป้าหมายและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย สูงอายุ	เนื้อหาการสื่อสาร
3		กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ประเด็น ขอบเขตเนื้อหา รูปแบบการ นำเสนอ ออกแบบสื่อ และกำหนด ช่องทางการสื่อสาร	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย สูงอายุ	แผนการสื่อสาร ชี้นำ และ สร้างกระแสสังคม
4		ดำเนินการสื่อสาร ชี้นำ และสร้างกระแส	ทุกช่วงเวลา ตามแผน	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย สูงอายุ	รายงานความก้าวหน้า
5		รวบรวมและประสานข้อมูล ดำเนินการเฝ้าระวัง นิเทศ ติดตาม เสริมพลัง	ทุกช่วงเวลา ตามแผน	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย สูงอายุ	รายงานความก้าวหน้า
6		กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ประเด็น และดำเนินการประเมินผล การสื่อสาร ชี้นำ และการสร้าง กระแส	ทุกช่วงเวลา ตามแผน	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย สูงอายุ	ผลการประเมิน
7		ถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้	ไตรมาส 2,4	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย สูงอายุ	ผลการถอดบทเรียน การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้
8		รายงานผลการดำเนินงาน และคืนข้อมูล	ไตรมาส 2,4	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย สูงอายุ	สรุปผลการดำเนินงาน

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
กระบวนการงานที่ 5 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและเครือข่ายทุกระดับ (Capacity Building)					
1	วิเคราะห์ Training needs	รวบรวมข้อมูลสถานการณ์และวิเคราะห์ความต้องการ/ความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพ	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	ข้อมูลสถานการณ์ ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนา
2	ทบทวน วิเคราะห์สิ่งวิเคราะห์ประเด็น/เนื้อหาการพัฒนา ศักยภาพ	ทบทวนความต้องการและความจำเป็น สิ่งวิเคราะห์ประเด็นและเนื้อหาการพัฒนา เพื่อจัดแผนพัฒนาศักยภาพ	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	สรุปประเด็นความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนา
3	กำหนดกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบการพัฒนา และจัดทำโครงการ	กำหนดกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบการพัฒนา และจัดทำโครงการ/แผนพัฒนาศักยภาพ	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	โครงการ/แผนพัฒนาศักยภาพ บุคลากรและเครือข่าย
4	เสนอโครงการ เพื่อพิจารณา	บูรณาการโครงการ/แผนงาน และนำเสนอโครงการเพื่อพิจารณา	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	ผลการพิจารณาอนุมัติ
5	พัฒนาศักยภาพ บุคลากรและเครือข่าย	ดำเนินงานพัฒนาศักยภาพ บุคลากรและเครือข่าย ตามแผน	ทุกช่วงเวลา ตามแผน	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานความก้าวหน้า
6	นิเทศ ติดตาม เสริมพลัง ประเมินผล การพัฒนาศักยภาพ	บูรณาการการนิเทศ ติดตาม เสริมพลัง และประเมินผลการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและเครือข่าย	ทุกช่วงเวลา ตามแผน	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานความก้าวหน้า
7	ถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	กำหนดขอบเขต ประเด็น และดำเนินการถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ไตรมาส 2,4	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	ผลการถอดบทเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
8	สรุป และคืนข้อมูล	สรุปผลการดำเนินงานและคืนข้อมูล	ไตรมาส 2,4	กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	สรุปผลการดำเนินงาน

แบบฟอร์มมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) งาน Long Term Care

ชื่อหน่วยงาน	คู่มือการปฏิบัติงานการขับเคลื่อนตัวชี้วัด
ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี	ชื่อตัวชี้วัด
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร้อยละของตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์ 2. ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลตาม Care Plan

1. วัตถุประสงค์ (Objectives)

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี และผู้รับผิดชอบงานกลุ่มวัยผู้สูงอายุ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และระดับพื้นที่ ในการดำเนินงานและการกำกับติดตามตัวชี้วัดงาน Long Term Care

2. ขอบเขต (Scope)

กระบวนการวางแผนการดูแลส่งเสริมสุขภาพ พื้นฟูสุขภาพผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงโดย Care Manager / Caregiver / อาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น ทีมสหวิชาชีพ และสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในระดับชุมชนท้องถิ่น ในการดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอายุยืนยาว ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมด้านการดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในระดับพื้นที่

3. คำจำกัดความ (Definition) (ถ้ามี)

3.1 ระบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ หมายถึง การดำเนินงานส่งเสริม พัฒนา สนับสนุนฟื้นฟูและสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคีเครือข่ายและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการดูแลและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้สูงอายุให้มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี มีอายุยืนยาว

3.2 องค์กรประกอบของตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์ หมายถึง การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และชุมชน ในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมพัฒนา สนับสนุนฟื้นฟู และสร้างความเข้มแข็งให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพดี มีอายุยืนยาว ด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ผู้สูงอายุทุกคนในชุมชนได้รับการประเมินคัดกรองปัญหาสุขภาพขั้นพื้นฐานตามชุดสิทธิประโยชน์ผ่าน Blue Book Application กรมอนามัย ได้แก่

- ประเมินผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงตามกลุ่มศักยภาพตามความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน (Barthel Activities of Daily Living: ADL) ทุกราย

- ประเมินสุขภาพและคัดกรองกลุ่มอาการผู้สูงอายุ 9 ข้อ (โดยคณะกรรมการพัฒนาเครื่องมือคัดกรองและประเมินสุขภาพผู้สูงอายุ กระทรวงสาธารณสุข)

องค์ประกอบที่ 2 ผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงที่ผ่านการประเมินคัดกรองและมีปัญหาด้านสุขภาพ ได้รับการดูแลและวางแผนการส่งเสริมดูแลสุขภาพรายบุคคล (Care Plan)

องค์ประกอบที่ 3 มีระบบเฝ้าระวังด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ในเชิงป้องกันการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงในระดับตำบล ได้แก่

- การดูแลส่งเสริมด้านทันตสุขภาพในผู้สูงอายุ
- มีมาตรการส่งเสริมสุขภาพเชิงป้องกันตามสถานการณ์การระบาดและควบคุมโรคในกลุ่มผู้สูงอายุ และผู้มีภาวะพึ่งพิงในระดับตำบล
- การประเมินด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ที่อยู่อาศัย ระบบสาธารณสุข การจัดการขยะติดเชื้อที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงในระดับตำบล เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 4 มี Care Manager /ทีมสหวิชาชีพ /หมอบุคลากร /Caregiver อาสาสมัครบริหารท้องถิ่นอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และแกนนำผู้สูงอายุในการดูแลเยี่ยมผู้สูงอายุ และผู้มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน

องค์ประกอบที่ 5 มีการประเมินผู้สูงอายุ และผู้มีภาวะพึ่งพิงตามกลุ่มศักยภาพตามความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน (Barthel Activities of Daily Living: ADL) รอบ 9 เดือน และรอบ 12 เดือน โดยมีผลการประเมินการเปลี่ยนกลุ่มของผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงจาก

- กลุ่มติดเตียงมาเป็นกลุ่มติดบ้าน
- กลุ่มติดบ้านมาเป็นกลุ่มสังคม

องค์ประกอบที่ 6 มีระบบการบันทึกการรายงานข้อมูลผ่านระบบโปรแกรม Long Term Care (3C) ได้แก่

- รายงานการขึ้นทะเบียน CM /CG และการจัดทำ Care Plan
- รายงานผลการประเมินตำบลตามเกณฑ์ 6 องค์ประกอบ ทั้งพื้นที่ใหม่ /พื้นที่ที่ผ่านการประเมินมาแล้ว 3 ปีขึ้นไป เพื่อให้การประเมินและรับรองซ้ำ (RE-Accreditation)

3.3 แผนการดูแลรายบุคคล (Care Plan) หมายถึง แบบการวางแผนการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง ที่ Care Manager ทีมผู้เชี่ยวชาญ ครอบครัวและผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จัดทำขึ้นโดยที่ผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงสามารถรับรู้ถึงความช่วยเหลือทีมผู้ให้การช่วยเหลือที่เกี่ยวข้อง

4. ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

4.1 ศูนย์อนามัยที่ 8 อุดรธานี ทบทวนข้อมูลสถานการณ์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลการดำเนินงาน Long Term Care เขตสุขภาพที่ 8 ในปีที่ผ่านมา จัดเก็บข้อมูลเพื่อกำกับติดตามตัวชี้วัดรายเดือน วิเคราะห์ข้อมูลสรุปและประเมินผล สื่อสารคืนข้อมูลให้พื้นที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

4.2 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ติดตามการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและประเมินผล สื่อสารคืนข้อมูลให้พื้นที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

4.3 สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ กำกับติดตามการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในพื้นที่รับผิดชอบ

4.4 Care Manager โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/หน่วยบริการปฐมภูมิ/ศูนย์สุขภาพชุมชน ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลผ่านระบบโปรแกรม Long Term Care และ application Bluebook ได้แก่ การคัดกรองผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง จัดทำแผนการดูแลรายบุคคล (Care Plan) ให้บริการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงตามแผนการดูแล โดยทีมสหวิชาชีพ Care Manager Caregiver/อาสาบริบาลท้องถิ่น และการประเมินตำบล Long Term Care

5. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Procedure)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
1.		<ol style="list-style-type: none"> รวบรวมข้อมูลสถานการณ์ผู้สูงอายุ เขตสุขภาพที่ 8 วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน Long Term Care 	7 วัน	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี	ข้อมูลสถานการณ์ด้านผู้สูงอายุ และแผนการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุเขตสุขภาพที่ 8
2.		<ol style="list-style-type: none"> กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ภาคีเครือข่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย รวบรวมและจัดทำทำเนียบภาคีเครือข่าย 	7 วัน	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี	ทำเนียบภาคีเครือข่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย งานผู้สูงอายุเขตสุขภาพที่ 8
3.		<ol style="list-style-type: none"> จัดทำแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน Long Term Care จัดทำโครงการเสนอผู้บริหารอนุมัติ ประสานงานผู้รับผิดชอบระดับจังหวัดและระดับอำเภอ เพื่อสื่อสารแนวทางการดำเนินงาน ดำเนินกิจกรรมตามแผน 	21 วัน	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี	นโยบายการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุกรมอนามัย

	<p>ดำเนินกิจกรรมตามแผน</p>				
4.	<p>กำกับติดตามตัวชี้วัด</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. รวบรวมข้อมูลเพื่อกำกับติดตามตัวชี้วัดรายเดือน/รายไตรมาส 2. คัดลอกข้อมูลพื้นที่ 	1 วัน	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี	โปรแกรม Long Term Care และ Bluebook
5.	<p>ติดตามประเมินผล/เยี่ยมเสริมพลัง/ ถอดบทเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน 2. เยี่ยมเสริมพลังในพื้นที่ 3. ถอดบทเรียนการดำเนินงาน 	7 วัน	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี	
6.	<p>สรุปผลการดำเนินงานประจำปี</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. รวบรวมข้อมูล 2. วิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล 3. จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปี 4. นำเสนอผู้บริหาร 	7 วัน	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี	
7.	<p>นำเสนอ/คืนข้อมูลพื้นที่</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เวทีนำเสนอเพื่อคืนข้อมูลให้พื้นที่และภาคีเครือข่าย 2. จัดส่งรายงานสรุปผลการดำเนินงานให้ผู้รับผิดชอบงานระดับจังหวัด 	7 วัน	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี	

6. ภาคผนวก (ถ้ามี)

แบบฟอร์มมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) การสำรวจประชากรผู้สูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

ชื่อหน่วยงาน	คู่มือการปฏิบัติงานการขับเคลื่อนตัวชี้วัด
ศูนย์อนามัยที่ 8 อุดรธานี	ชื่อตัวชี้วัด 1. ร้อยละของประชากรผู้สูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

1. วัตถุประสงค์ (Objectives)

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างศูนย์อนามัยที่ 8 อุดรธานี และผู้รับผิดชอบงานกลุ่มวัยผู้สูงอายุ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และระดับพื้นที่ ในการดำเนินงานและการกำกับติดตามตัวชี้วัดร้อยละผู้สูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

2. ขอบเขต (Scope)

พฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางด้านที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพซึ่งเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอก พฤติกรรมสุขภาพจะรวมถึงการปฏิบัติที่สังเกตได้และการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตไม่ได้ แต่สามารถวัดได้ว่าเกิดขึ้น การเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ เป็นการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของบุคคลในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 8 มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์

3. คำจำกัดความ (Definition) (ถ้ามี)

กลุ่มเป้าหมายในการประเมินพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และที่มี ADL $\geq$ 12 คะแนน ทั้งเพศชายและเพศหญิง

พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่ปฏิบัติแล้วส่งผลดีต่อสุขภาพของบุคคลนั้น ๆ เอง (ร่างกาย จิตใจ และสังคม)

การประเมินพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่

1. มีกิจกรรมทางกายที่ระดับปานกลาง (เดิน /ปั่นจักรยาน/ทำงานบ้าน/ทำไร่/ทำสวน/ ทำนา/ ออกกำลังกาย) สม่ำเสมอ 150 นาที/สัปดาห์
2. กินผักและผลไม้ได้วันละ 5 กำมือ เป็นประจำ (6-7 วันต่อสัปดาห์)
3. ดื่มน้ำเปล่าอย่างน้อยวันละ 8 แก้ว
4. ไม่สูบบุหรี่ /ไม่สูบบุหรี่
5. ไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ (เช่น สุรา เบียร์ ยาแดงเหล้า)

6. มีการดูแลตนเองเมื่อเจ็บป่วย (เมื่อไม่เจ็บป่วยมีการดูแลตนเอง, เมื่อมีโรคประจำตัว มีการรับประทายยาต่อเนื่อง)

7. มีการนอนหลับอย่างเพียงพอ อย่างน้อยวันละ 7-8 ชั่วโมง

8. การดูแลสุขภาพช่องปากด้วยการแปรงฟันก่อนนอน

หมายเหตุ:

1. ผ่านการประเมินทั้ง 8 ด้าน ถือว่าผ่านการประเมินพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

2. กิจกรรมทางกาย คือ การเคลื่อนไหวของร่างกายเกิดจากการทำงานของกล้ามเนื้อ และทำให้ร่างกายมีการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นจากขณะพัก ประกอบด้วย การทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การทำงานบ้าน การทำงานอาชีพที่ต้องใช้แรงกาย การเดินทางด้วยจักรยานหรือเดินทางเดินขึ้นบันได และกิจกรรมยามว่าง เช่น ออกกำลังกาย เล่นกีฬา วิ่ง ปั่นจักรยาน และการท่องเที่ยว (ที่มา : แผนการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย พ.ศ.2561-2573)

4. ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

4.1 ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี ทบทวนข้อมูลสถานการณ์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลการดำเนินงาน Long Term Care เขตสุขภาพที่ 8 ในปีที่ผ่านมา จัดเก็บข้อมูลเพื่อกำกับติดตามตัวชี้วัดรายเดือน วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและประเมินผล สื่อสารคืนข้อมูลให้พื้นที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

4.2 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ติดตามการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและประเมินผล สื่อสารคืนข้อมูลให้พื้นที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

4.3 สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ กำกับติดตามการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในพื้นที่รับผิดชอบ

4.4 Care Manager โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/หน่วยบริการปฐมภูมิ/ศูนย์สุขภาพชุมชน ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลผ่าน application Bluebook ในการจัดเก็บข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

5. กระบวนการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในผู้สูงอายุ					
ลำดับ	กระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
1	วิเคราะห์สถานการณ์และกำหนดวัตถุประสงค์	กำหนดวัตถุประสงค์	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	ผลการวิเคราะห์สถานการณ์
2	รวบรวมผลวิเคราะห์สังเคราะห์ประเด็น/เนื้อหาการสื่อสาร	วิเคราะห์สังเคราะห์ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	เนื้อหาการสื่อสาร
3	จัดทำแผนงาน/แนวทางในการดำเนินงาน	กำหนดกลุ่มเป้าหมาย และกำหนดวิธีการ	ไตรมาส 1	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	แผนงาน/แนวทางการดำเนินงาน
4	ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานกับพื้นที่	ดำเนินการสื่อสาร ชี้แนะ	ทุกช่วงเวลาตามแผน	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานความก้าวหน้า
5	ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในผู้สูงอายุ	รวบรวมและประสานข้อมูลดำเนินการเฝ้าระวัง นิเทศ ติดตาม เสริมพลัง	ทุกช่วงเวลาตามแผน	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	รายงานความก้าวหน้า
6	วิเคราะห์/สังเคราะห์/สรุปผล/จัดทำรายงาน	1.วิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล 2.สรุปผลและประเมินผล 3.จัดทำรายงาน	ไตรมาส 3,4	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	1.ผลวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล 2.ผลสรุปผลและผลประเมิน 3.รายงานพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุเขตสุขภาพที่ 8
7	ถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้	ไตรมาส 3,4	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	ผลการถอดบทเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
8	สรุปและคืนข้อมูล	รายงานผลการดำเนินงานและคืนข้อมูล	ไตรมาส 4	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	สรุปผลการดำเนินงาน

แบบฟอร์มมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) งานทันตสาธารณสุขกลุ่มวัยผู้สูงอายุ

ชื่อหน่วยงาน ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพ วัยสูงอายุ	คู่มือการปฏิบัติงานการขับเคลื่อนตัวชี้วัด
	ชื่อตัวชี้วัด ร้อยละผู้สูงอายุที่มีฟันถาวรใช้งานได้อย่างน้อย 20 ซี่ หรือ 4 คู่สบ

1. วัตถุประสงค์ (Objectives)

- 1.1 เพื่อใช้แนวทางปฏิบัติสำหรับการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพช่องปากสำหรับทันตบุคลากร/บุคลากรสาธารณสุขทุกระดับ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน
- 1.2 เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีฟันแท้ใช้งานได้อย่างน้อย 20 ซี่ หรือ 4 คู่สบ

2. ขอบเขต (Scope)

คู่มือการปฏิบัติงานการขับเคลื่อนตัวชี้วัดฉบับนี้ ครอบคลุมเนื้อหากระบวนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากผู้สูงอายุ ภายใต้มาตรการหลัก คือการเข้าถึงบริการทันตสุขภาพ ได้รับการตรวจประเมิน และจัดบริการตามความจำเป็น และการเข้าถึงข้อมูล ความรู้ หรือกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพช่องปากเพื่อดูแล คัดกรอง และจัดการสุขภาพช่องปากตนเองได้เบื้องต้นในภาคประชาชน โดยมีกิจกรรมดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1. พัฒนารูปแบบ กระบวนการสื่อสารเพื่อเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลการดูแลสุขภาพช่องปาก
2. ส่งเสริมและสนับสนุน การใช้เครื่องมือในการประเมินเฝ้าระวังด้วยตนเอง
3. พัฒนารูปแบบ กลไก เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการส่งเสริมป้องกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับทันตบุคลากร บุคลากรสาธารณสุข หน่วยงานระดับส่วนกลาง ส่วนกลางในระดับเขต (ศูนย์อนามัย) ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และหน่วยบริการในพื้นที่ ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

3. คำจำกัดความ (Definition) (ถ้ามี)

ฟันแท้ใช้งานได้ หมายถึง ฟันแท้ที่สามารถใช้บดเคี้ยวอาหารได้ จะไม่นับรวมกรณีเหลือแต่รากฟันที่จำเป็นต้องถอน หรือฟันโยกตั้งแต่ 3° degree ที่ต้องถอน อย่างน้อย 20 ซี่ หรือ 4 คู่สบ หมายถึง การมีฟันแท้ที่ใช้งานได้ตั้งแต่ 20 ซี่ขึ้นไป หรือมีการสบฟันหลังใน ตำแหน่งฟันกรามน้อยและ/หรือฟันกรามใหญ่ ทั้งซ้าย-ขวารวมกันตั้งแต่ 4 คู่สบขึ้นไป

การได้รับบริการ/นวัตกรรม ดูแลสุขภาพช่องปากที่จำเป็น หมายถึง การได้รับบริการตรวจประเมิน ส่งเสริม ป้องกัน รักษา ฟันพู่สภาพ หรือนวัตกรรมเพื่อคงสภาพการใช้งานของช่องปาก การเข้าถึงข้อมูลความรู้ กิจกรรม เพื่อการคัดกรองและดูแลช่องปากด้วยตนเอง หมายถึง การได้รับ ข้อมูลความรู้หรือเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ได้แก่

- (1) ผ่านการคัดกรองช่องปากด้วยตนเอง/ผู้ดูแล/อสม. ใน Blue book Applicationกรมอนามัย
- (2) ผ่านสื่อออนไลน์ ได้แก่ ช่องทาง Facebook page และ LINE official Account ฟันยังดีเว็บไซต์เรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากผู้ป่วยที่มีความต้องการพิเศษ
- (3) ผ่านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในชมรมผู้สูงอายุ
- (4) ผ่านการเข้าร่วมการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุรายบุคคลในชุมชน (Wellness Plan/easy wellness plan)

เครื่องมือในการประเมินเฝ้าระวังด้วยตนเอง หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองสุขภาพด้วยตนเอง โดยภาคประชาชน หมายถึง ด้านสุขภาพช่องปาก ซึ่งภายหลังการคัดกรองในระบบด้วยตนเอง ระบบจะประมวลผลและแสดงผลการคัดกรอง ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคในช่องปาก พร้อมกับคำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อดูแลช่องปากตนเองและข้อมูลจะถูกส่งต่อไปยังเจ้าหน้าที่ในหน่วยบริการของพื้นที่เขตรับผิดชอบ เพื่อใช้ข้อมูล ในการวางแผนดูแลและจัดบริการให้เหมาะสมต่อไป รวมถึงเป็นเครื่องมือใช้ในการตรวจประเมินช่องปากโดยทันตบุคลากร เพื่อสนับสนุนการทำงานเชิงรุก และเอื้อต่อวิถีชีวิตปัจจุบัน มีระบบรองรับการตรวจฟันรายซี่ พร้อมกับเชื่อมโยงระบบการแสดงผลข้อมูลอย่าง เป็นระบบ ตั้งแต่ระดับตำบล ไปยังระดับอำเภอ จังหวัด เขตสุขภาพ และในภาพประเทศ

4. ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี

5. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Procedure)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
		<ul style="list-style-type: none"> ● ทบทวนสถานการณ์การดำเนินงานที่ผ่านมา ● วิเคราะห์ข้อมูล/ความรู้และแก้ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงาน ● จัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้กับผู้รับผิดชอบงานทันตสาธารณสุข สสจ. ในเขตสุขภาพที่ 8 	ก.ย. 64	เนตรนภา สุขปา	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลการดำเนินงาน HDC ในปีที่ผ่านมา - ข้อมูลสภาวะสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ - ข้อมูลการเข้าถึงสื่อ ความรู้ กิจกรรม เพื่อการ ดูแลช่องปากตนเองโดย ภาคประชาชน (เชิง ออนไลน์และชมรม ผู้สูงอายุ)
		ชี้แจงแผนดำเนินงาน ค่าเป้าหมายตัวชี้วัด แก่ผู้ร่วมดำเนินงาน ระดับจังหวัด	พ.ย.64	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	แนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ 2565
		<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนารูปแบบการ รณรงค์ กระตุ้นสร้าง ความตระหนัก การ ดูแลช่องปาก ทั้ง ลักษณะทางกายภาพ และเชิงสังคมออนไลน์ - พัฒนาสื่อและช่องทาง การสื่อสารความรู้การดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ ('ทันยังดี') 	พ.ย. 64 - ต.ค.65	กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ	<ul style="list-style-type: none"> - คู่มือการใช้งานสมุด บันทึกสุขภาพผู้สูงอายุ (Blue book Application) และ ประเด็น การตรวจช่องปากโดยทันตบุคลากร - การเตรียมความพร้อม ของ ประชากรเพื่อวัยสูงอายุ - สนับสนุนการ เข้าถึงสื่อ ความรู้ และ ข้อมูล เพื่อการ ดูแล ตนเองเบื้องต้น โดย แอปพลิเคชัน ('ทันยังดี')
		<ul style="list-style-type: none"> ● ขับเคลื่อนกลไกการพัฒนา ระบบและการจัดบริการ ส่งเสริม ป้องกันในหน่วยบริการ ● ขับเคลื่อนกลไกการสร้าง เสริมความรอบรู้ สนับสนุนการเข้าถึงสื่อ ความรู้ ในภาคประชาชน ● ขับเคลื่อนกลไกการเฝ้าระวังสุขภาพช่องปาก ผู้สูงอายุในระดับชุมชน และ 	พ.ย. 64 - ต.ค.65	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ - ผู้ร่วมดำเนินการในระดับพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - คู่มือแนวทางการจัดบริการ สร้างเสริมสุขภาพและ ป้องกันโรคในช่องปากภายใต้วิถีชีวิตใหม่ (New normal) - แนวทางการจัดบริการ ดูแล และป้องกันสุขภาพช่องปาก ในผู้สูงอายุ สำหรับทันตบุคลากร - คู่มือการใช้งานสมุด บันทึกสุขภาพผู้สูงอายุ (Blue book Application)

	○	การจัดการข้อมูล เชื่อมต่อในระบบ บริการเพื่อใช้ประโยชน์ ในการวางแผนดูแล จัดบริการตามความ จำเป็น			
	↓				
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>ประกวดนวัตกรรม ทันตสุขภาพ</p> </div>	<ul style="list-style-type: none"> • ขับเคลื่อนนวัตกรรมในพื้นที่ 	เม.ย.65. - มิ.ย. 65	- กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย สูงอายุ	- เกณฑ์การประกวด นวัตกรรมทันตสุขภาพ
ไม่ผ่าน	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>คณะกรรมการ คัดเลือก</p> </div>	<ul style="list-style-type: none"> • เสนอนวัตกรรมต่อ คณะกรรมการศูนย์อนามัยที่ 8 อุดรธานี (ถ้าผ่านเกณฑ์การคัดเลือก) นำเผยแพร่ นวัตกรรมทันตสุขภาพในพื้นที่ (ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก) สามารถส่งผลงานการประกวด ที่ปรับปรุงใหม่ <p style="text-align: center;">ผ่าน</p>	เม.ย.65. - มิ.ย. 65	- กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย สูงอายุ	-
	↓				
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>เผยแพร่ผลงานนวัตกรรม ระดับเขต</p> </div>	การสร้างกระแสโดยการ เผยแพร่ นวัตกรรมในพื้นที่ให้ ขยายการใช้งานในพื้นที่จังหวัด อื่น	เม.ย.65. - มิ.ย. 65	- กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย สูงอายุ	-
	↓				
	○				

	 <p>กำกับ ติดตาม วิเคราะห์ข้อมูลและ ประเมินผลการ ดำเนินงาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ติดตามการดำเนินงานทันต สาธารณสุขทุกกลุ่มวัย ● ติดตามการดำเนินงาน ประเด็นการใช้เครื่องมือ เพื่อ การเฝ้าระวังสุขภาพ ช่องปาก ผู้สูงอายุระดับชุมชน ● ติดตามการดำเนินงาน ตามแนวทางการ จัดบริการ ส่งเสริม ป้องกันสำหรับทันต บุคลากร ● ติดตามการเข้าถึงสื่อ ความรู้ และวิเคราะห์ ข้อมูลความรอบ รู้ด้านทันตสุขภาพ ● วิเคราะห์ผลดำเนินงานใน ภาพรวม จัดทำข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาการทำงาน ในระยะ ถัดไป 	ธ.ค. 64 มี.ค. 65 มิ.ย. 65	- กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย ทำงานและวัย สูงอายุ - กลุ่มพัฒนาการ ส่งเสริมสุขภาพวัย เรียนและวัยรุ่น	-
--	---	---	---------------------------------	--	---

6. ภาคผนวก (ถ้ามี)

- คู่มือแนวทางการดำเนินงานจัดบริการสร้างเสริม สุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากภายใต้วิถีใหม่
- สื่อความรู้การดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุและการส่งเสริมทันตสุขภาพแก่ประชาชนที่เข้าพักรักษาโรคโควิด- 19 ใน โรงพยาบาลสนาม (Infographic)
- Link ที่เกี่ยวข้อง (แนะนำ App Blue book) <https://www.youtube.com/watch?v=dj89oB-QDnc>
(แนะนำ App Fun D) <https://www.youtube.com/watch?v=AYNEGRBl6NE>